

Η ΜΟΝΗ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟ ΠΕΛΛΑΣ

9:47 Π.Μ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΑΛΑΜΑΝΗΣ [NO COMMENTS](#)

ΜΟΝΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟ

Το μοναστήρι του Αρχαγγέλου Μιχαήλ αποτελεί ένα πολύτιμο και ανεκτίμητο στολίδι όλης της περιοχής.

Η πλούσια και μακραίωνη ιστορία του, η εθνική και θρησκευτική προσφορά του, η επιβλητικότητα του και οι τοιχογραφίες του εσωτερικού του ναού, οι οποίες διακρίνονται για τη μοναδική γλυκύτητα στα πρόσωπα, αλλά και ρεαλισμό στην κίνηση, η αναβίωση του και η ανοδική του πορεία τείνει να το αναδείξει σε ένα από τα μεγαλύτερα προσκυνήματα της Βόρειας Ελλάδας, αφού το περιβάλλει πλούσια χλωρίδα και πανίδα.

Η παράδοση το θέλει να είναι χτισμένη η Μονή πάνω σε αρχαίο Ιερό, αφιερωμένο στη Θεά του κυνηγιού Άρτεμη λόγω της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας της περιοχής.

Σήμερα είναι αποδεδειγμένο από έγγραφα που σώζονται στην Ιερά Μονή Μέγιστης Λαύρας του Αγίου Όρους και από στοιχεία του προηγούμενου αιώνα, ότι ήταν αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Από διάφορα έγγραφα, όπως το Χρυσόβουλο Λόγο του Αλέξιου Κομνηνού που εκδόθηκε το 1082 φαίνεται να υφίσταται από τον 11ο αιώνα ως μετόχι της Μεγίστης Λαύρας του Άθωνος.

Ανεξάρτητα με τα παραπάνω, γεγονός παραμένει ότι ενάμιση αιώνα αφότου ανακαινίστηκε το Μοναστήρι είναι αφιερωμένο και έχει προστάτη και οδηγό του τον Αρχάγγελο Μιχαήλ. Το 1858 μάλιστα, με Σουλτανικό φερμάνι ανιδρύθηκε η Μονή και μετονομάστηκε έτσι επειδή η πυρπόληση της Μονής έγινε την 6η Σεπτεμβρίου, ημέρα του εν Χώναις θαύματος του Αρχαγγέλου και εις ένδειξη ευγνωμοσύνης από πολλούς κατοίκους της περιοχής, που διασώθηκαν αβλαβείς την ημέρα της καταστροφής από βέβαιο θάνατο. Το 1182/3 η μονή της Μ. Λαύρας ίδρυσε μετόχι της υπό μορφή κανονικής Μονής στο χωριό Χώστιανη (σημερινό Αρχάγγελο).

Το μοναστήρι της Όσσιανης μέχρι τον 18ο αιώνα έχει μία ζωντανή παρουσία στην περιοχή σε σημείο να ιδρύει θυγατρική μονή στους πρόποδες του Βόρα έξω από το χωριό Πρόμαχοι. Το μοναστήρι είναι του Αγίου Ιλαρίωνα Επισκόπου Μογλενών. Το μοναστήρι

πολιορκήθηκε από τους Τούρκους μέσα στα χρόνια του 18ου αιώνα. Οι Τούρκοι κατέσφαξαν τους μοναχούς και έκαψαν το μοναστήρι, ενώ διέφυγε μόνος ένας ο οποίος αιμόφυρτος έσπευσε στη Μεγάλη Μονή.

Ο κίνδυνος για το μοναστήρι υπήρξε μεγάλος. Την ίδια περίοδο εξισλαμίστηκαν οι κάτοικοι του σημερινού χωριού της Νότιας. Τότε συνέβη και το τραγικό συμβάν της πυρπόλησης της Μονής από τους νεοφώτιστους Μουσουλμάνους οι οποίοι κατέστρεψαν και τις γύρω κτιριακές εγκαταστάσεις. Καταστράφηκαν τα υποστατικά, τα χωράφια, τα δάση και τα βοσκοτόπια άλλαξαν κυρίους και σκόρπησαν οι πάροικοι και τα ζώα της Μονής.

Η ερήμωση κρατάει παραπάνω από μισό αιώνα, αλλά ήδη το 1858 με άδεια του σουλτάνου ανιδρύεται η πυρπολημένη Μονή και ο Βαλής των Βιτωλίων επέστρεψε πίσω τα κτήματα που είχε οικειοποιηθεί. Στο εξής ξεκίνησε μια οικονομική ευρωστία και το μοναστήρι παρείχε δυναμική αρωγή στους άπορους της περιοχής. Οι μοναχοί αναλάμβαναν πρωτοβουλίες στους τομείς της μόρφωσης, της ηθικής συμπαράστασης και του εθνικού προσανατολισμού της Καρατζόβας.

Ο 19ος αιώνας είναι μία από τις στυγνές περιόδους της

τούρκικης δουλείας. Παρόλα αυτά η Μονή του Αρχαγγέλου Μιχαήλ είναι μία ρωμαλέα παρουσία στη βορινή Αλμωπία. Μέσα σε αυτή την κυψέλη των μοναχών και λαϊκών, τα κελιά μετασχηματίστηκαν σε αίθουσες κρυφού σχολείου. Τα παιδιά διδάσκονταν τη σοφία των προγόνων και τα αρχικά ελληνικά γράμματα. Έτσι επιστρέφοντας στον τόπο τους γίνονταν παπάδες ή δάσκαλοι.

Στα ψηλά βουνά της Τζένας και του Κόζιακα ανδρώθηκε μία γενιά νέων πατριωτών. Το ίδιο χρονικό διάστημα περιβάλλονταν από βία και τρόμο και σε αυτό συνέβαλλε η προπαγάνδα των Βουλγάρων και των Ρουμάνων. Στον Μακεδονικό αγώνα η Ιερά Μονή ήταν το κέντρο του ελληνισμού και προπύργιο του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Όσο για την εθνική του προσφορά, πολλοί γενναίοι οπλαρχηγοί ντύνονταν μοναχοί καθοδηγούμενοι από τον Αρχάγγελο Μιχαήλ για να εμψυχώσουν και να καθοδηγήσουν τους Μακεδονομάχους και τους φοβισμένους κατοίκους της περιοχής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο γενναίος οπλαρχηγός Καπετάν Ματαπάς που με το ψευδώνυμο Παπά Χρήστος και με έδρα το Μοναστήρι του Αρχαγγέλου, οργάνωσε αντιστασιακά την περιοχή της Αριδαίας και της Γουμένισσας του Κιλκίς.

Άλλοι γενναίοι οπλαρχηγοί χρησιμοποιούσαν τη Μονή ως ορμητήριο και κρησφύγετο, όπως ο Γεώργιος Κακουλίδης, ο Νικόλαος Βλάχος, ο Εμμανουήλ Σκουντρής, ο οποίος σημείωσε νίκες κατά των Βουλγάρων στους Προμάχους.

Η Μονή για κάποιες δεκαετίες αποτελούσε

παρεκκλήσι της ενορίας του χωριού Αρχάγγελου. Σήμερα η Μονή λειτουργεί με κοινοβιακό τυπικό. Ο ρυθμός του ναού είναι τρίκλιτη βασιλική και οι τοίχοι του είναι λίθινοι πάχους ενός μέτρου. Το καθολικό του ναού είναι κατάγραφο από τοιχογραφίες λαϊκών ζωγράφων από το Κρούσουβο.

Μάλιστα, οι πιο περίφημες τοιχογραφίες είναι σκηνές από το μαρτύριο της Αγίας Χρυσής και η αγιογραφία του Αγίου Ιλαρίωνα Επισκόπου Μογλενών, η οποία είναι μοναδική σε όλη την Ελλάδα. Τέλος διασώζεται και η θαυματουργός εικόνα του Αρχάγγελου Μιχαήλ.

http://promahi-nea.blogspot.gr/2014/08/blog-post_1.html